

**UTMARKSDOMSTOLEN FOR FINNMARK
FINNMÁRKKU MEAHCCEDUOPMOSTUOLLU**

Årsmelding 2018
Jahkediđáhus 2018

Utmarksdomstolen
for Finnmark

Finnmárkku
meahcceduopmostuollu

Innledning

Utmarksdomstolen for Finnmark er etter Lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke av 17. juni 2005 nr. 85 etablert som en særdomstol som skal behandle de tvister om rettigheter som måtte oppstå etter at Finnmarkskommisjonen har utredet rettighetsforholdene i et felt. Domstolen er bemannet med en leder, en nestleder, tre faste medlemmer og to varamedlemmer. Domstolens medlemmer er konstituert som embetsmenn uten noen nærmere tidsavgrensning, og konstitusjonen gjelder inntil domstolen har sluttført sitt oppdrag.

Ved kongelig resolusjon 7. mars 2014 ble det konstituert medlemmer og varamedlemmer til Utmarksdomstolen for Finnmark. Følgende ble konstituert:

- lagdommer Nils Asbjørn Engstad, leder
- sorenskriver Marit Nervik, nestleder
- advokat Benny Solheim, medlem
- seniorforsker Jan Åge Riseth, medlem
- arkeolog/gårdbruker Kjersti Schanche, medlem
- advokat Kjersti Holum Karlstrøm, varamedlem
- rådmann Charles Hansen, varamedlem

Advokat Kjersti Holum Karlstrøm fratrådte embetet med virkning fra 1. januar 2018. Med virkning fra og med 1. juni 2018 ble lagdommer Susann Funderud Skogvang konstituert som juridisk varamedlem ved domstolen.

Utmarksdomstolen for Finnmark er samlokalisert med Hålogaland lagmannsrett i Tromsø. Dommerne i utmarksdomstolen utfører sitt arbeid for domstolen i tillegg til sine ordinære arbeidsforhold andre steder.

Foto/govva: Åste R. Ruud

Foran fra venstre / ovddabealde, gurut bealde: Kjersti Schanche, Kjersti Holum Karlstrøm og/ja Charles Hansen. Bak fra venstre / Maŋábealde, gurut bealde: Nils Asbjørn Engstad, Jan Åge Riseth, Marit Nervik og/ja Benny Solheim.

Álgosátni

Finnmárkku meahcceduopmostuollu lea ásahuvvon sierraduopmostuollun Geassemánu 17.b. 2005 nr.85 riektediliid ja hálddašeami Finnmárkku fylka eatnamiidda ja luondduriggodagaid lága vuodul, mii galgá meannudit riidduid vuoigatvuođaide mat sáhtte čuožžilit maŋŋágo Finnmárkokomišuvdna lea čielggadan vuoigatvuođa dili ovttá guovllus. Duopmostuolus lea okta jodiheaddji, okta nubbijodiheaddji, golbma fásta miellahtu ja guokte várreláhttu. Duopmostuolu miellahtut konstituerejuvvojit ámmátolmmožin áigemeari haga, ja konstitueren doaibmá dassái go duopmostuollu lea loahpahan iežas doaimma.

Gonagaslaš resolušuvnna bokte njukčamánu 7.b.2014 nammaduvvojedje čuovvovaš miellahtut ja várreláhtut Finnmárkku meahcceduopmostullui:

- lágaduopmár Nils Asbjørn Engstad, jodiheaddji
- sundi Marit Nervik, nubbijodiheaddji
- advokáhta Benny Solheim, miellahttu
- seniordutki Jan Åge Riseth, miellahttu
- arkeologa/eanadoalli Kjersti Schanche, miellahttu
- advokáhta Kjersti Holum Karlstrøm, várreláhttu
- ráđdealmmái Charles Hansen, várreláhttu

Advokáhta Kjersti Holum Karlstrøm heittii ámmáhis ođđajagimánu 1.beavve 2018. Geassemánu 1.beavve 2018 konstituerejuvvui lágaduopmár Susann Funderud Skogvang juridihkalaš várreláhtun duopmostullui.

Finnmárkku meahcceduopmostuolus lea kantuvrasajit ovttas Hålogalánda lágamánnerivttiin Tromssas. Meahcceduopmostuolu duopmárat barget duopmostuolus lassin iežaset dábálaš bargguide eará sajiin.

Oppgaver

Utmarksdomstolen er en særdomstol opprettet i medhold av finnmarksloven som et ledd i prosessen med å kartlegge og anerkjenne eksisterende rettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk har opparbeidet til den grunnen Finnmarkseiendommen overtok 1. juli 2006.

Finnmarkskommisjonen har som oppgave å kartlegge eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark har ervervet på grunnlag av langvarig bruk. Kommisjonen utarbeider rapporter fra særskilte utredningsfelt i Finnmark. Rapportene angir blant annet hvem som etter kommisjonens mening er eier av grunnen i området, om andre har bruksrettigheter der og hva slags bruksrettigheter det er tale om.

Utmarksdomstolen for Finnmark behandler tvister om rettigheter som oppstår etter at Finnmarkskommisjonen har utredet et felt. Fristen for å reise søksmål er ett år og seks måneder etter at Finnmarkskommisjonen har lagt fram sin rapport.

Utmarksdomstolen har ikke noe fast rettssted, og er slik sett en ambulerende domstol. Hovedforhandlingene holdes på det sted i Finnmark hvor det er mest hensiktsmessig ut fra den konkrete saken som blir behandlet.

Høyesterett er ankeinstans for utmarksdomstolens avgjørelser.

Barggut

Meahcceduopmostuollu lea sierraduopmostuollu vuodđuduvvon Finnmárolága olis ja mii lea oassi proseassas kártet dálá vuoigatvuođaid maid finnmárolaččat leat oľahan guhkesáigge geavaheame bokte daid eatnamiidda maid Finnmárkkuoopmodat válddii háldosis suoidnemánu 1.b. 2006 rájes.

Finnmárkokomišuvnna bargu lea kártet dálá geavahan- ja oamastanvuoigatvuođaid maid finnmárolaččat leat oľahan guhkesáigge geavaheame bokte. Komišuvdna ráhkada raporttaid sierra čielggadanguovlluin Finnmárkkus. Rapportain ovdanbukto eret eará geat komišuvnna oaivila mielde oamastit eatnamiid guovllus, ja leago earáin geavahanvuoigatvuohta doppe ja makkár geavahanvuoigatvuođain lea sáhka.

Finnmárkku meahcceduopmostuollu meannuda vuoigatvuođariiduid mat čuožžilit maŋŋágo Finnmárkokomišuvdna lea čielggadan ovttá guovllu. Áigemearri čuoččáldahttit ášši lea jahki ja guhtta mánu das rájes go Finnmárkokomišuvdna lea almmuhan iežas raporta.

Meahcceduopmostuolus ii leat dihto riektebáiki, ja gohčoduvvo danin johtti duopmostuollun. Váldošiehtadallamat dollojit dan báikkis Finnmárkkus mii heive buoremusat ášši ektui mii meannuduvvo.

Alimusriekti lea guoddalanásahus meahcceduopmostuolu mearrádusaide

Foto/Govva: Kjersti Schanche

Saksavvikling

Finnmarkskommisjonen har så langt utredet fem felt:

- Felt 1** Stjernøya/Seiland, rapport avgitt 20. mars 2012
- Felt 2** Nesseby, rapport avgitt 13. februar 2013
- Felt 3** Sørøya, rapport avgitt 16. oktober 2013
- Felt 5** Varangerhalvøya øst, rapport avgitt 24. juni 2014
- Felt 6** Varangerhalvøya vest, rapport avgitt 16. oktober 2015

Rapportene har generert fjorten søksmål for utmarksdomstolen, som fordeler seg slik:

- Felt 1:** 5 søksmål
- Felt 2:** 3 søksmål
- Felt 3:** 2 søksmål
- Felt 5:** 2 søksmål
- Felt 6:** 2 søksmål

Søksmålsfristen er utløpt for alle felt. Utmarksdomstolen har ferdigbehandlet alle søksmålene.

Utmarksdomstolens avgjørelser blir fortløpende gjort tilgjengelig på Lovdata. Et utvalg av dommene er lagt ut på domstolens nettside.

Áššečaðaheapmi

Finnmárkokomišuvdna lea dássáži čielggadan vihta guovllu:

- Guovlu 1** Stierdná/Sievju, álmuhuvvon njukčamánu 20.b. 2012
- Guovlu 2** Unjárga, álmuhuvvon guovvamánu 13.b. 2013
- Guovlu 3** Sállán, álmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2013
- Guovlu 5** Nuorta Várnjárga, álmuhuvvon geassemánu 24.b. 2014
- Guovlu 6** Oarje Várnjárga, álmuhuvvon golggotmánu 16.b. 2015

Raporttat leat mielddisbuktán njealjenuppeloškái čuoččáldahttima meahcceduopmostullui, mat juhkkojit dán láhkái:

- Guovlu 1:** 5 čuoččáldahttima
- Guovlu 2:** 3 čuoččáldahttima
- Guovlu 3:** 2 čuoččáldahttima
- Guovlu 5:** 2 čuoččáldahttima
- Guovlu 6:** 2 čuoččáldahttima

Čuoččáldahttináigemearri lea loahpahuuvvon buot guovlluin. Meahcceduopmostuollu lea geargan meannudeamis buot čuoččáldahttimiid.

Meahcceduopmostuolu mearrádusas biddjojit dađistaga Lovdatai. Oassi duomu in lea biddjon duopmostuolu neahttasiidui.

Foto/Govva: Kjersti Schanche

Andre aktiviteter 2018

Utmarksdomstolen har organisert arbeidet slik at dommerne møtes til interne møter med varighet over en eller to dager. På møtene drøftes faglige tema, administrative saker og det treffes avgjørelser i tvistesakene domstolen har til behandling. Denne arbeidsformen blir videreført slik at dommerne i domstolen dels møtes til interne møter og dels ved hovedforhandlinger og avgivelse av dom i sakene domstolen har til behandling.

Relevant informasjon om domstolen, om saksgang og saksbehandling ved utmarksdomstolen, er lagt ut på nettsiden på norsk og samisk. Det er også utarbeidet en kortfattet orientering om domstolen på engelsk.

Økonomi

Forutsigbarheten for utmarksdomstolens driftssituasjon er klart forbedret etter opphevelsen av § 9 andre ledd i forskrift om Finnmarkskommisjonen og utmarksdomstolen. Opphevelsen innebærer at krav om sakskostnader som fremsettes etter 26. august 2016 ikke lenger skal belastes utmarksdomstolens budsjett, men skal behandles som regelstyrte utgifter på samme måte som for fri rettshjelp.

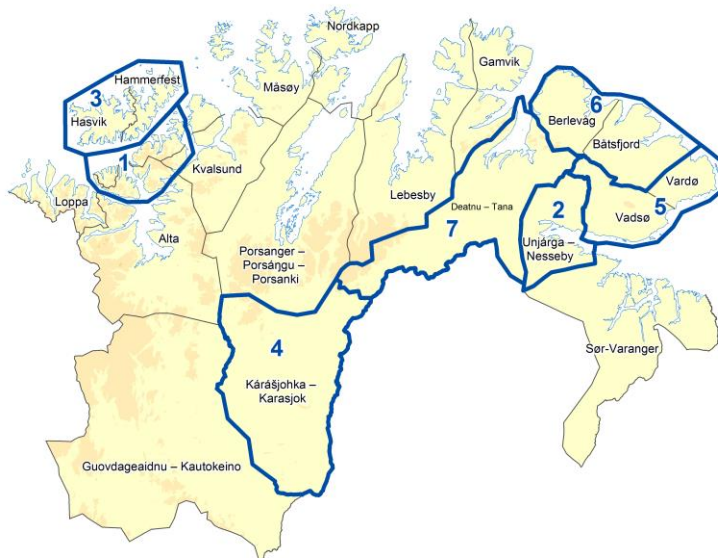
Eará doaimmat 2018s

Meahcceduopmostuollu lea organiseren iežas dan láhkai ahte duopmárat čoahkkanit siskkáldas čoahkkimiidda ovttá dahje guovtti beaivái. Čoahkkimis digaštallojit fágalaš temát, hálddahaslaš áššit ja dat riidoáššit mat leat duopmostuolus váldojit mearrideapmái. Dát bargovuohki joatkašuvvá dainna lágiin ahte duopmárat duopmostuolus čoahkkanit muhttomin siskkáldas čoahkkimiidda ja muhttomin váldodikkiin ja duopmocealkimiidda áššiin mat leat duopmostuolus mearrideapmái.

Relevánta dieđut duopmostuolu, áššejođu ja áššemeannudeami birra meahcceduopmostuolus, leat bidjon neahttasidui dárogillii ja sámegillii. Lea maid biddjon oanehis diehtujuohkin duopmostuolu birra eargalasgillii.

Ekonomiija

Duopmostuolu doaibmadili diehttevašvuotta lea mealgat buorránan maŋŋágo láhkaásahus § 9 nuppi láđas Finnmarkokomišuvnna ja meahcceduopmostuolu birra loahpahuvvui. Loahpaheapmi mearkkaša ahte gáibádus máksit áššegoluid mat ovddiduvvojit maŋŋá borgemánu 26.b. 2016:s, eai galgga máksot meahcceduopmostuolu bušeahtas, muhto galget meannuduvvot regelstivrema bokte seamma láhkai go golut friddja riekteveahkkái.

Samarbeid

Hålogaland lagmannsrett bistår utmarksdomstolen med saksbehandlerkapasitet, datastøtte og annen bistand. Dette har vist seg å være en gunstig ordning for utmarksdomstolen, og vi retter en særskilt takk til Hålogaland lagmannsrett for det.

Utmarksdomstolen vil også takke Indre Finnmark tingrett for samarbeidet, ikke minst for bistand knyttet til utmarksdomstolens behov for samisk språkkompetanse. En takk rettes også til Øst-Finnmark tingrett for å ha imøtekommet utmarksdomstolens behov for rettslokaler også i 2018.

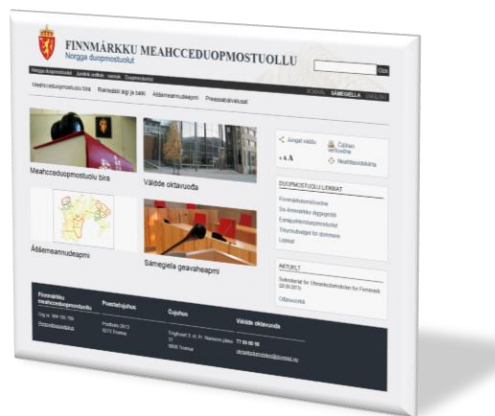
Utmarksdomstolens nettside gir utfyllende informasjon om domstolen på samisk og norsk: <http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/Utmarksdomstolen-for-Finnmark/>

Ovttasbargu

Hålogalánda lágamanneriekti veahkeha meahcceduopmostuolu áššemeannudankapasitehtain, dihtorvehkiin ja eará doaimmaiguin. Dát lea čájehuvvon leat buorre ornet meahcceduopmostullui, ja erenoamáš giitosat ovddiduvvojit Hålogalánda lágamanneriektái dan ovddas.

Meahcceduopmostuollu háliida maid giitit Sis-Finnmárkku diggegotti ovttasbarggu ovddas, ja erenoamážit dárbbu sámegiela gelbbolašvuhtii. Giitosat maid Nuorta-Finnmárkku diggegoddái go lea veahkehan meahcceduopmostuolu dárbbuin riektelanjaide maddái 2018:s.

Meahcceduopmostuolu neahttasiidduin gávnnat ollislaš dieđuid duopmostuolu birra sihke sámegillii ja dárogillii: <http://www.domstol.no/sa/Enkelt-domstol/Finnmarkku-meahcceduopmostuollu/>.

Kontaktinformasjon:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Postadresse: Postboks 2613, 9273 Tromsø
Besøksadresse: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 69 80 90
Fax: 77 69 80 98
E-post: utmarksdomstolen@domstol.no

Oktavuodadieđut:

Utmarksdomstolen for Finnmark - Finnmarkku meahcceduopmostuollu
Poastačujuhus: Poastaboksa 2613, 9273 Romsa
Galledančujuhus: Tinghuset, Fr. Nansens plass 17, 9008 Tromsø
Tlf.: 77 69 80 90
Fax: 77 69 80 98
Epoasta: meahcceduopmostuollu@domstol.no